

Marți, 25 octombrie 2016

P8_TA(2016)0409

Crearea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale

Rezoluția Parlamentului European din 25 octombrie 2016 conținând recomandări adresate Comisiei referitoare la crearea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale Pe (2015/2254(INL))

(2018/C 215/25)

Parlamentul European,

- având în vedere articolul 225 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
- având în vedere preambulul la Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), în special al doilea, al patrulea, al cincilea și al șaptelea considerent,
- având în vedere îndeosebi articolul 2, articolul 3 alineatul (1), articolul 3 alineatul (3) al doilea paragraf și articolele 6, 7 și 11 din TUE,
- având în vedere articolele din TFUE legate de respectarea, promovarea și protecția democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale în Uniune, printre care articolele 70, 258, 259, 260, 263 și 265,
- având în vedere articolul 4 alineatul (3) și articolul 5 din TUE, articolul 295 din TFUE, și Protocoalele nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană și nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității anexate la TUE și TFUE,
- având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (carta),
- având în vedere Carta socială europeană a Consiliului Europei, în special articolul E,
- având în vedere criteriile de la Copenhaga și ansamblul de norme ale Uniunii pe care o țară candidată trebuie să le respecte dacă dorește să adere la UE (acquis-ul), în special capitolele 23 și 24,
- având în vedere Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, convențiile, recomandările, rezoluțiile și rapoartele Adunării Parlamentare, ale Comitetului de miniștri, ale Comisarului pentru drepturile omului și ale Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei,
- având în vedere Recomandarea Consiliului Europei nr. R(2000)21 din 25 octombrie 2000 și Principiile de bază ale Organizației Națiunilor Unite privind rolul barourilor din 1990, care solicită statelor să garanteze o profesie juridică liberă și independentă;
- având în vedere „Memorandumul de înțelegere între Consiliul Europei și Uniunea Europeană” din 23 mai 2007,
- având în vedere Convenția-cadru a Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale,
- având în vedere Carta pentru limbile regionale și minoritare a Consiliului Europei,
- având în vedere Criteriile statului de drept adoptate de Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 106-a Sesiuni plenare, la 18 martie 2016,
- având în vedere Declarația Universală a Drepturilor Omului,
- având în vedere tratatele ONU privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și jurisprudența organismelor instituite prin aceste tratate,
- având în vedere Convenția ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor,
- având în vedere Abordarea ONU din aprilie 2008 referitoare la asistența pentru statul de drept,

Marți, 25 octombrie 2016

- având în vedere Obiectivele ONU pentru dezvoltarea sustenabilă, în special Obiectivul nr. 16,
- având în vedere cel de-al 25-lea Raport semestrial al COSAC din 18 mai 2016: Evoluțiile în procedurile și practicile Uniunii Europene relevante pentru controlul parlamentar,
- având în vedere publicațiile Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (ADF), inclusiv propunerea de înființare a unui Sistem de informații pentru drepturi fundamentale al Uniunii Europene (SEIDF), prezentată în documentul său intitulat „Viitorul drepturilor fundamentale în sistemul justiției și afacerilor interne al Uniunii Europene”, din 31 decembrie 2013,
- având în vedere avizul ADF din 8 aprilie 2016 privind dezvoltarea unui instrument integrat de indicatori obiectivi privind drepturile fundamentale, capabili să măsoare conformitatea cu valorile comune enumerate la articolul 2 din TUE, pe baza surselor de informații existente,
- având în vedere scrisoarea din 6 martie 2013 a miniștrilor afacerilor externe din Germania, Danemarca, Finlanda și Țările de Jos către Președintele Comisiei,
- având în vedere nota Președinției italiene din 15 noiembrie 2014 privind „Asigurarea respectării statului de drept în Uniunea Europeană”,
- având în vedere concluziile Consiliului Uniunii Europene și ale reuniunii statelor membre în cadrul Consiliului din 16 decembrie 2014 referitoare la asigurarea respectării statului de drept,
- având în vedere primul și al doilea dialog al Consiliului privind statul de drept din timpul Președințiilor neerlandeze și luxemburgheze ale Consiliului UE, din 17 noiembrie 2015 și respectiv din 24 mai 2016,
- având în vedere „Orientările privind acțiunile metodologice de întreprins pentru verificarea compatibilității cu drepturile fundamentale la nivelul grupurilor de pregătire ale Consiliului” din 19 decembrie 2014,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 19 octombrie 2010, intitulată „O strategie pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană”,
- având în vedere documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 6 mai 2011, intitulat „Orientări operaționale privind luarea în considerare a drepturilor fundamentale în cadrul analizelor de impact ale Comisiei”,
- având în vedere actualul mecanism de monitorizare și instrumentele de evaluare periodică ale Comisiei, inclusiv Mecanismul de cooperare și verificare, Tabloul de bord pentru Justiție, rapoartele anticorupție și Monitorul Media,
- având în vedere Colocviul anual al Comisiei privind drepturile fundamentale,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 11 martie 2014 intitulată „Un nou cadru al UE pentru consolidarea statului de drept” (COM(2014)0158),
- având în vedere Acordul interinstituțional privind o mai bună legislație din 13 aprilie 2016,
- având în vedere Codul de bune practici pentru participarea civilă la procesul de luare a deciziilor al Consiliului Europei din 1 octombrie 2009,
- având în vedere Tabloul de bord al UE privind justiția pentru anul 2016 și Raportul Comisiei din 15 iulie 2016 intitulat „Monitorizarea aplicării dreptului Uniunii Europene – Raport anual pe 2015”,

Marți, 25 octombrie 2016

- având în vedere evaluarea realizată de Unitatea pentru valoarea adăugată europeană din cadrul Parlamentului, intitulată „Un mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale”,
  - având în vedere articolul 46 și articolul 52 din Regulamentul său de procedură,
  - având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne și avizul Comisiei pentru afaceri constituționale (A8-0283/2016),
- A. întrucât Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, consacrate în principiile și obiectivele sale fundamentale enunțate în primele articole din TUE și în criteriile de aderare la UE;
- B. întrucât instituțiile și organismele Uniunii și statele membre ar trebui să dea un exemplu, îndeplinindu-și cu adevărat obligațiile, și să evolueze către un consens și o cultură comună a statului de drept ca valoare universală în cele 28 de state membre și în instituțiile Uniunii, care să fie aplicată în mod egal de către toți cei implicați; întrucât respectarea deplină și promovarea acestor principii este o premisă esențială pentru legitimitatea proiectului european în ansamblu și o condiție fundamentală pentru a edifica încrederea cetățenilor în Uniune;
- C. întrucât, în conformitate cu Avizul 2/13 al Curții de Justiție a Uniunii Europene (Curtea de Justiție) din 18 decembrie 2014 ⁽¹⁾ și cu jurisprudența sa din domeniu, drepturile fundamentale recunoscute de cartă constituie elementul central al structurii juridice a Uniunii, iar respectarea acestora constituie o condiție a legalității actelor sale, astfel încât nu pot fi admise în Uniune măsuri incompatibile cu aceste drepturi;
- D. întrucât, în conformitate cu articolul 2, articolul 3 alineatul (1) și articolul 7 din TUE, Uniunea are posibilitatea de a acționa pentru a-și proteja „fundamentul constituțional” și valorile pe care se întemeiază;
- E. întrucât statul de drept este coloana vertebrală a democrației liberale europene și unul dintre principiile fondatoare ale Uniunii, care decurge din tradițiile constituționale comune ale tuturor statelor membre;
- F. întrucât toate statele membre, organismele instituțiilor, birourile și agențiile Uniunii și țările candidate au obligația de a respecta, proteja și promova aceste principii și valori, precum și datoria de a coopera loial;
- G. întrucât în conformitate, printre altele, cu Protocolul nr. 24 privind azilul pentru resortisanții din statele membre ale Uniunii Europene anexat la TUE și TFUE, cu considerentul 10 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului ⁽²⁾ și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (precum M.S.S. împotriva Belgiei și a Greciei, hotărârea din 21 ianuarie 2011) și a Curții de Justiție (precum N.S. și M.E., hotărârea din 21 decembrie 2011 ⁽³⁾ și Aranyosi și Căldăraru, hotărârea din 5 aprilie 2016 ⁽⁴⁾), statele membre, inclusiv instanțele naționale, au obligația de a nu aplica dreptul UE în raport cu alte state membre în cazul în care există un risc clar de încălcare gravă sau o încălcare gravă și persistentă a statului de drept și a drepturilor fundamentale în statele membre respective;
- H. întrucât respectarea statului de drept în Uniune este o condiție necesară pentru protecția drepturilor fundamentale, pentru conformitatea cu toate drepturile și obligațiile derivate din tratate și din dreptul internațional, precum și pentru recunoașterea și încrederea reciprocă, constituind un factor esențial pentru domenii de politică precum piața internă, creșterea economică și ocuparea forței de muncă, combaterea discriminării, incluziunea socială, cooperarea polițienească și judiciară, Spațiul Schengen și politicile în materie de azil și migrație; în consecință, eroziunea statului de drept, a guvernării democratice și a drepturilor fundamentale reprezintă un pericol major pentru stabilitatea Uniunii, a Uniunii monetare și a Spațiului comun de libertate, securitate și justiție, precum și pentru prosperitatea sa;

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:2014:2454.

⁽²⁾ Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO L 190, 18.7.2002, p. 1).

⁽³⁾ ECLI:EU:C:2011:865.

⁽⁴⁾ ECLI:EU:C:2016:198.

Marți, 25 octombrie 2016

- I. întrucât modul în care este implementat statul de drept în statele membre are un rol esențial în edificarea încrederii reciproce între acestea și în sistemele lor juridice și, prin urmare, este esențial să se construiască un spațiu de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne;
- J. întrucât Uniunea se bazează pe un set comun de valori și principii, iar definirea acestor valori și principii fundamentale, care permite înflorirea democrației și protecția drepturilor fundamentale, este un proces concret și permanent; deși pot evolua în timp, aceste valori și principii trebuie protejate și trebuie să stea la baza deciziilor politice, indiferent de diferitele majorități politice, rezistând variațiilor temporare; în consecință, independența și imparțialitatea sistemului judiciar, care are responsabilitatea de a interpreta aceste valori și principii, sunt vitale;
- K. întrucât cetățenii și rezidenții Uniunii nu sunt întotdeauna suficient de conștienți de toate drepturile pe care le au în calitate de cetățeni europeni; întrucât ei ar trebui să poată modela împreună valorile și principiile fundamentale ale Uniunii și, în primul rând, ar trebui să și le aproprieze;
- L. întrucât, în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din TUE, Uniunea trebuie să respecte egalitatea statelor membre în fața tratatelor și întrucât respectarea diversității culturale și a tradițiilor naționale, în interiorul în statele membre, nu trebuie să împiedice un nivel uniform ridicat de protecție a democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale în întreaga Uniune; întrucât principiul egalității și al nediscriminării este un principiu universal și reprezintă un pilon comun al tuturor politicilor și activităților Uniunii;
- M. întrucât protejarea statului de drept și o independență reală a sistemelor judiciare constituie factori esențiali pentru crearea unui mediu politic pozitiv, capabil să recâștige încrederea în instituții, precum și, în consecință, pentru crearea unui mediu favorabil investițiilor, creșterea predictibilității normative și pentru o creștere sustenabilă;
- N. întrucât creșterea eficienței sistemelor de justiție din statele membre este un aspect fundamental al statului de drept și este esențială pentru asigurarea unui tratament egal, sancționarea abuzurilor guvernelor și eliminarea arbitrarului, fiind considerată de către Comisie o componentă indispensabilă a reformelor structurale în cadrul Semestrului european, ciclul anual de coordonare a politicilor economice la nivelul Uniunii; întrucât independența profesiilor juridice este una dintre pietrele de temelie ale unei societăți libere și democratice;
- O. întrucât Nota orientativă a Secretarului General al ONU, intitulată „Abordarea ONU a asistenței pentru statul de drept”, recomandă ca statul de drept să includă cetățeni și o societate civilă care să contribuie la consolidarea acestuia și la responsabilizarea funcționarilor publici și a instituțiilor;
- P. întrucât studiul Serviciului european de cercetare parlamentară din cadrul Parlamentului intitulat „Costurile non-Europiei în domeniul criminalității organizate și al corupției” evidențiază faptul că integrarea mecanismelor existente de monitorizare ale UE, cum ar fi Mecanismul de cooperare și de verificare, Tabloul de bord al UE privind justiția și rapoartele privind combaterea corupției, într-un cadru mai larg de monitorizare a statului de drept ar genera economii de 70 miliarde EUR pe an;
- Q. întrucât guvernanta democratică și juridică a Uniunii nu are o bază legislativă atât de solidă precum guvernanta sa economică, în sensul că Uniunea nu este la fel de intransigentă și fermă în apărarea valorilor sale fundamentale ca atunci când acționează pentru a se asigura că reglementările sale economice și fiscale sunt implementate corespunzător;
- R. întrucât nerespectarea de către o țară candidată a standardelor, valorilor și principiilor democratice stabilite conduce la amânarea aderării la Uniune până la îndeplinirea completă a cerințelor, însă nerespectarea de către un stat membru sau o instituție a Uniunii a acelorași standarde are, în practică, consecințe reduse;

Marți, 25 octombrie 2016

- S. întrucât obligațiile care le revin țărilor candidate în conformitate cu criteriile de la Copenhaga continuă să se aplice statelor membre și după aderarea lor la Uniune, în temeiul articolului 2 din TUE și al principiului cooperării loiale stabilit la articolul 4 din TUE, și întrucât nu doar noile state membre, ci și cele vechi ar trebui, prin urmare, evaluate regulat pentru a verifica dacă legislațiile și practicile lor continuă să respecte criteriile respective și valorile comune ale Uniunii;
- T. întrucât aproximativ 8 % din cetățenii Uniunii aparțin unei minorități naționale și aproximativ 10 % vorbesc o limbă regională sau minoritară; întrucât nu există niciun cadru juridic al UE care să le garanteze drepturile ca minoritate; întrucât înființarea unui mecanism eficace pentru a monitoriza drepturile acestora în UE este foarte importantă; întrucât există o diferență între protejarea minorităților și politicile de combatere a discriminării; întrucât egalitatea de tratament este un drept de bază al tuturor cetățenilor, și nu un privilegiu;
- U. întrucât coerența și consecvența politicii interne și externe în materie de democrație, stat de drept și drepturi fundamentale sunt esențiale pentru credibilitatea Uniunii;
- V. întrucât există puține instrumente pentru asigurarea conformității deciziilor legislative și executive de politică ale instituțiilor Uniunii cu principiile fundamentale și valorile acesteia;
- W. întrucât Curtea de Justiție a pronunțat recent mai multe hotărâri care invalidau o serie de acte legislative ale Uniunii, decizii ale Comisiei și practici legislative, pentru faptul că încălcau cartă sau contraveneau principiilor tratatului privind transparența și accesul la documente, dar, în unele cazuri, instituțiile Uniunii nu s-au conformat întru totul literei și spiritului acestor hotărâri;
- X. întrucât aderarea Uniunii la CEDO reprezintă o obligație impusă prin tratat, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din TUE;
- Y. întrucât promovarea și protejarea democrației pluraliste, respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, statul de drept, cooperarea politică și juridică, coeziunea socială și schimburile culturale se află în centrul cooperării dintre Consiliul Europei și Uniune;
- Z. întrucât necesitatea unor mecanisme mai eficiente și obligatorii pentru a asigura aplicarea integrală a principiilor și valorilor din tratate a fost recunoscută de Consiliu și de Comisie și a fost transpusă în practică prin crearea unui Dialog privind statul de drept, de către Consiliu și a unui Cadru UE pentru statul de drept de către Comisie;
- AA. întrucât Uniunea dispune de numeroase instrumente și procese pentru a asigura aplicarea corectă și integrală a principiilor și valorilor tratatelor, dar încă nu există o reacție rapidă și eficace din partea instituțiilor Uniunii; întrucât instrumentele existente ar trebui aplicate, evaluate și completate în cadrul unui mecanism pentru statul de drept pentru a fi adecvate și eficiente și a nu fi percepute ca fiind motivate politic sau arbitrare și vizând inechitabil doar anumite țări;
- AB. întrucât numărul de hotărâri ale Curții de Justiție care fac trimitere la cartă a crescut de la 43 în 2011 la 210 în 2014;
- AC. întrucât coerența între instituții și statele membre în respectarea democrației, statului de drept și a drepturilor fundamentale ar oferi avantaje evidente, cum ar fi mai cauze în instanță puțin costisitoare, o mai mare claritate pentru cetățenii Uniunii și drepturile lor, precum și o mai mare securitate juridică pentru statele membre în ceea ce privește implementarea;
- AD. întrucât unele guverne ale statelor membre neagă faptul că respectarea principiilor și valorilor Uniunii este o obligație prevăzută de tratate și că Uniunea are autoritatea de a asigura îndeplinirea acesteia;

Marți, 25 octombrie 2016

- AE. întrucât în situația în care un stat membru nu mai garantează respectarea democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale sau în cazul unei încălcări a statului de drept, Uniunea și statele sale membre au datoria de a proteja integritatea și aplicarea tratatelor, precum și drepturile tuturor în jurisdicțiile lor respective;
- AF. întrucât societatea civilă joacă un rol important în clădirea și consolidarea democrației, în monitorizarea și limitarea puterii statului, precum și în promovarea bunei guvernante, a transparenței, a eficacității, a deschiderii, a reactivității și a responsabilității;
- AG. întrucât principiul subsidiarității nu poate fi invocat pentru respingerea oricărei intervenții a Uniunii pentru asigurarea respectării principiilor și valorilor din tratat de către statele membre;
- AH. întrucât acțiunea UE pentru a asigura respectarea de către statele membre și instituții a valorilor pe care se întemeiază și din care decurg drepturile europenilor este o condiție esențială pentru a aceștia să ia parte la proiectul european;
- AI. întrucât procesul continuu de integrare europeană și evoluțiile recente din anumite state membre au demonstrat că nerespectarea statului de drept și a valorilor fundamentale nu este prevenită corespunzător și că este necesară revizuirea și integrarea mecanismelor existente, precum și crearea unui mecanism eficace pentru a remedia deficiențele restante și a asigura respectarea, protecția și promovarea principiilor și valorilor tratatelor în întreaga Uniune;
- AJ. întrucât ar trebui să fie stabilit un nou Pact al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale (DSF) și întrucât Pactul UE pentru DSF ar trebui să fie bazat pe date verificate, ar trebui să fie obiectiv, independent de influențele externe, în special politice, ar trebui să fie nediscriminatoriu și să evalueze imparțial, ar trebui să respecte principiul subsidiarității, necesității și proporționalității, ar trebui să vizeze atât statele membre, cât și instituțiile Uniunii și ar trebui să se bazeze pe o abordare treptată, incluzând atât o componentă preventivă, cât și una corectivă;
- AK. întrucât Pactul UE pentru DSF ar trebui să urmărească oferirea unui cadru unic și coerent, bazându-se pe instrumentele și mecanismele existente, pe care să le integreze, și remediind toate lacunele rămase;
- AL. întrucât instituirea unui Pact al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale nu ar trebui să aducă atingere aplicării directe a articolului 7 alineatele (1) și (2) din TUE;
1. recomandă, până la o eventuală modificare a tratatului, crearea unui mecanism cuprinzător al Uniunii pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale, care să includă toți actorii relevanți și solicită, prin urmare, Comisiei să prezinte, până în septembrie 2017, în temeiul articolului 295 din TFUE, o propunere în vederea încheierii unui Pact al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale (Pactul UE pentru DSF), în forma unui acord interinstituțional care să stabilească o serie de măsuri de facilitare a cooperării dintre instituțiile Uniunii și statele sale membre, în cadrul articolului 7 din TUE, integrând, aliniind și completând mecanismele existente, pe baza recomandărilor detaliate prezentate în anexă și incluzând opțiunea de a subscrie Pactului UE pentru DSF pentru toate instituțiile și organismele Uniunii care doresc să facă acest lucru;
  2. solicită Comisiei să se angajeze într-un dialog de substanță cu societatea civilă și să ia în considerare contribuția și rolul acesteia în elaborarea propunerii de acord interinstituțional;
  3. recomandă, în special, ca mecanismele Pactului UE pentru DSF să includă elemente preventive și corective și să se aplice în mod egal tuturor statelor membre și celor trei instituții principale ale Uniunii, cu respectarea principiilor subsidiarității, necesității și proporționalității;
  4. consideră că, deși scopul principal al Pactului UE pentru DSF este prevenirea și corectarea încălcărilor valorilor Uniunii, acesta ar putea eventual include și sancțiuni cu efecte disuasive concrete;

Marti, 25 octombrie 2016

5. consideră că concluziile și avizele ADF și jurisprudența Curții de Justiție reprezintă o bază adecvată pentru interpretarea articolului 2 din TUE și a sferei drepturilor consacrate în cartă;
6. reamintește că, în calitate de gardian al tratatelor, Comisia are datoria de a monitoriza și de a evalua punerea corectă în aplicare a dreptului Uniunii și respectarea principiilor și obiectivelor consacrate în tratate de către statele membre și toate instituțiile și organismele UE; recomandă, prin urmare, să se ia în considerare această sarcină a Comisiei în evaluarea respectării democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale, în cadrul Ciclului de politică pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale (Ciclul de politică pentru DSF);
7. solicită Comisiei să reunească, începând cu anul 2018, rapoartele sale tematice anuale, precum și rezultatele mecanismelor existente de monitorizare și ale instrumentelor de evaluare periodică, pentru a fi prezentate concomitent în cadrul Ciclului de politică pentru DSF;
8. consideră că este important să se promoveze un dialog continuu și să se acționeze în direcția unui consens mai puternic între Uniune și statele sale membre pentru a promova și proteja democrația, statul de drept și drepturile fundamentale, în vederea apărării valorilor comune consacrate în tratate și în cartă într-un mod total transparent și obiectiv; își exprimă convingerea că nu poate exista niciun fel de compromis referitor la drepturile fundamentale și la valorile consacrate în tratate și în cartă;
9. subliniază rolul esențial pe care Parlamentul și parlamentele naționale ar trebui să îl joace în evaluarea progreselor și monitorizarea respectării valorilor comune ale Uniunii, consacrate la articolul 2 din TUE; remarcă rolul esențial al Parlamentului în menținerea dezbaterii continue necesare în cadrul consensului comun al Uniunii referitor la democrație, statul de drept și drepturile fundamentale, ținând seama de schimbările din societatea noastră; consideră că implementarea acestor valori și principii trebuie să se bazeze, de asemenea, pe monitorizarea efectivă a respectării drepturilor fundamentale garantate în cartă;
10. recomandă ca orice dezbateri interparlamentară privind democrația, statul de drept și drepturile fundamentale să includă societatea civilă și consideră că participarea civică și forța societății civile ar trebui să fie luate în considerare ca indicatori pentru democrație;
11. solicită Comisiei să prezinte, până în iunie 2017, o nouă versiune a proiectului de acord de aderare a Uniunii la CEDO, pentru a respecta obligațiile stabilite la articolul 6 din TUE, luând în considerare Avizul 2/13 al Curții de Justiție; solicită, prin urmare Consiliului European să deschidă semnarea Cartei Sociale Europene părților terțe, astfel încât Comisia să poată începe negocierile pentru aderarea Uniunii la aceasta;
12. invită Ombudsmanul European, ținând seama de opinia societății, să evidențieze și să consolideze într-un capitol special, în cadrul raportului său anual, cauze, recomandări și decizii referitoare la drepturile fundamentale ale cetățenilor, precum și principiile democrației și statului de drept; invită Comisia să analizeze aceste recomandări specifice;
13. solicită Comisiei să ia măsuri pentru a asigura, în conformitate cu articolul 47 din cartă, accesul general la asistență juridică pentru persoanele și organizațiile care deschid cauze legate de încălcarea democrației, a statului de drept sau a drepturilor fundamentale de către guvernele naționale sau instituțiile Uniunii, completând, dacă este necesar, sistemele naționale și Directiva Parlamentului European și al Consiliului privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în procedurile penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor mandatului european de arestare;
14. salută reformarea Curții de Justiție, prin creșterea treptată a numărului de judecători pentru a face față volumului de muncă și a reduce durata procedurilor;
15. recomandă ca grupul de experți pentru democrație, statul de drept și drepturi fundamentale (Grupul de experți DSF), conform dispozițiilor acordului interinstituțional, să realizeze și o evaluare a accesului la justiție la nivelul Uniunii, incluzând aspecte precum independența și imparțialitatea instanțelor și judecătorilor, independența profesiei juridice, normele privind calitatea procesuală, durata și costurile litigiilor, adecvarea și eficacitatea sistemului de asistență judiciară, precum și existența fondurilor necesare pentru acesta, executarea hotărârilor instanțelor, sfera de aplicare a controlului jurisdicțional și căile de atac aflate la dispoziția cetățenilor, precum și posibilitatea unor acțiuni colective transfrontaliere; consideră, în acest sens, că atenția ar trebui concentrată asupra articolului 298 alineatul (1) din TFUE privind dreptul cetățenilor Uniunii de a dispune de o administrație europeană transparentă, eficientă și independentă;

Marți, 25 octombrie 2016

16. invită Comisia să colaboreze cu societatea civilă și să elaboreze și să realizeze o campanie de conștientizare, pentru a permite cetățenilor și rezidenților Uniunii să își aproprieze pe deplin drepturile care decurg din tratate și din cartă (cum ar fi libertatea de exprimare, libertatea de întrunire și dreptul de vot), oferind informații despre dreptul cetățenilor la utilizarea unei căi de atac judiciare și despre procedurile litigioase în cauzele legate de încălcarea democrației, a statului de drept sau a drepturilor fundamentale de către guvernele naționale sau instituțiile Uniunii;
17. solicită crearea unei fundații pentru democrație care să acorde granturi pentru susținerea actorilor locali care militează pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale în Uniune;
18. subliniază că, dacă Uniunea stabilește în acordurile sale internaționale cerințe privind protecția și promovarea drepturilor omului, atunci aceasta trebuie să garanteze, totodată, că instituțiile și toate statele membre respectă statul de drept și drepturile fundamentale;
19. recomandă, de asemenea, ca Pactul UE pentru DSF să includă monitorizarea regulată a compatibilității acordurilor internaționale ratificate de statele membre și de Uniune cu dreptul primar și secundar al Uniunii;
20. consideră în plus că, dacă în viitor s-ar preconiza revizuirea tratatului, ar trebui introduse următoarele modificări:
- ar trebui să se prevadă ca articolul 2 din TUE și cartă să devină un temelie juridic pentru măsurile legislative adoptate prin procedura legislativă ordinară;
  - ar trebui să se permită instanțelor naționale, în temeiul articolului 2 din TUE și al cartei, să introducă acțiuni în fața Curții de Justiție cu privire la legalitatea acțiunilor întreprinse de statele membre;
  - ar trebui modificat articolul 7 din TUE pentru a prevedea sancțiuni împotriva statelor membre relevante și aplicabile, identificând drepturile statelor membre în culpă (pe lângă dreptul de a vota în Consiliu) care pot fi suspendate, cum ar fi sancțiunile financiare sau suspendarea finanțărilor Uniunii;
  - ar trebui să fie posibil ca, după adoptare și înainte de aplicare, legislația Uniunii să fie înaintată Curții de Justiție de către o treime din numărul de deputați în Parlamentul European;
  - ar trebui să se ofere persoanelor fizice și juridice direct și individual afectate de o anumită acțiune posibilitatea de a introduce o acțiune în fața Curții de Justiție pentru suspiciuni de încălcare a cartei fie de către instituțiile Uniunii, fie de către un stat membru, prin modificarea articolelor 258 și 259 din TFUE;
  - ar trebui să se elimine articolul 51 din cartă și să se transforme cartă într-o Declarație a Drepturilor a Uniunii;
  - ar trebui să se modifice cerința de unanimitate în domeniile legate de respectarea, protecția și promovarea drepturilor fundamentale, cum ar fi egalitatea și nediscriminarea;
21. confirmă că aceste recomandări respectă drepturile fundamentale și principiul subsidiarității;
22. consideră că orice implicație financiară a propunerilor solicitate pentru bugetul Uniunii ar trebui să fie acoperită de alocările bugetare existente; subliniază că, atât pentru Uniune și statele sale membre, cât și pentru cetățeni, adoptarea și materializarea acestor propuneri ar determina economii substanțiale de costuri și timp și ar promova încrederea și recunoașterea reciprocă a deciziilor și a acțiunilor statelor membre și ale Uniunii, fiind astfel benefice din punct de vedere economic și social;
23. încredințează Președintelui sarcina de a transmite Comisiei și Consiliului, precum și parlamentelor și guvernelor statelor membre prezenta rezoluție și recomandările detaliate în anexă, precum și Comitetului Regiunilor pentru distribuirea către parlamentele și consiliile subnaționale.

Marti, 25 octombrie 2016

ANEXĂ

Recomandări detaliate pentru un proiect de Acord interinstituțional cu privire la o serie de dispoziții privind procedurile de monitorizare și procedurile subsecvente legate de situația democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale în statele membre și în instituțiile UE

PROIECT DE ACORD INTERINSTITUȚIONAL

PACTUL UNIUNII EUROPENE PRIVIND DEMOCRAȚIA, STATUL DE DREPT ȘI DREPTURILE FUNDAMENTALE

Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană:

având în vedere preambulul la Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), în special al doilea, al patrulea, al cincilea și al șaptelea considerent,

având în vedere în special articolul 2, articolul 3 alineatul (1), articolul 3 alineatul (3) al doilea paragraf și articolele 6, 7 și 11 din TUE,

având în vedere articolele din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) legate de respectarea, promovarea și protecția democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale în Uniune, printre care articolele 70, 258, 259, 260, 263 și 265,

având în vedere articolul 4 alineatul (3) și articolul 5 din TUE, articolul 295 din TFUE și Protocoalele nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană și nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității,

având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (carta),

având în vedere Carta Socială Europeană a Consiliului Europei, în special articolul E privind nediscriminarea,

având în vedere criteriile de la Copenhaga și ansamblul de norme ale Uniunii pe care o țară candidată trebuie să le respecte dacă dorește să adere la UE (acquis-ul), în special capitolele 23 și 24,

având în vedere Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, convențiile, recomandările, rezoluțiile și rapoartele Adunării Parlamentare, ale Comitetului de miniștri, ale Comisarului pentru drepturile omului și ale Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei,

având în vedere Criteriile statului de drept adoptate de Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 106-a Sesiuni plenare, la 18 martie 2016,

având în vedere „Memorandumul de înțelegere între Consiliul Europei și Uniunea Europeană” din 23 mai 2007,

având în vedere Convenția-cadru a Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale,

având în vedere Carta pentru limbile regionale și minoritare a Consiliului Europei,

având în vedere Declarația Universală a Drepturilor Omului,

având în vedere tratatele ONU privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și jurisprudența organismelor instituite prin aceste tratate,

având în vedere publicațiile Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (ADF), inclusiv propunerea de înființare a unui Sistem european de informații pentru drepturi fundamentale (SEIDF), prezentată în documentul din 31 decembrie 2013 intitulat „Viitorul drepturilor fundamentale în sistemul justiției și afacerilor interne al Uniunii Europene”,

Marți, 25 octombrie 2016

având în vedere Abordarea ONU din aprilie 2008 referitoare la asistența pentru statul de drept,

având în vedere Obiectivele ONU pentru dezvoltarea sustenabilă, în special Obiectivul nr. 16,

având în vedere cel de-al 25-lea Raport semestrial al COSAC din 18 mai 2016: „Evoluții ale procedurilor și practicilor Uniunii Europene relevante pentru controlul parlamentar”,

având în vedere scrisoarea din 6 martie 2013 din partea miniștrilor afacerilor externe din Germania, Danemarca, Finlanda și Țările de Jos către Președintele Comisiei,

având în vedere avizul ADF din 8 aprilie 2016 privind crearea unui instrument integrat de indicatori obiectivi privind drepturile fundamentale, capabili să măsoare conformitatea cu valorile comune enumerate la articolul 2 din TUE, pe baza surselor de informații existente,

având în vedere nota Președinției italiene privind „Asigurarea respectării statului de drept în Uniunea Europeană” din 15 noiembrie 2014,

având în vedere concluziile Consiliului Uniunii Europene și ale reuniunii statelor membre în cadrul Consiliului din 16 decembrie 2014 referitoare la asigurarea respectării statului de drept,

având în vedere „Orientările privind acțiunile metodologice de întreprins pentru verificarea compatibilității cu drepturile fundamentale la nivelul grupurilor de pregătire ale Consiliului” din 19 decembrie 2014,

având în vedere primul și al doilea dialog al Consiliului privind statul de drept din timpul Președințiilor neerlandeze și luxemburgheze ale Consiliului UE, din 17 noiembrie 2015 și respectiv din 24 mai 2016,

având în vedere actualul mecanism de monitorizare și instrumentele de evaluare periodică ale Comisiei, inclusiv Mecanismul de cooperare și verificare, Tabloul de bord privind justiția, rapoartele anticorupție și Monitorul Media,

având în vedere Comunicarea Comisiei din 19 octombrie 2010 intitulată „O strategie pentru implementarea efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană”,

având în vedere documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 6 mai 2011, intitulat „Orientări operaționale privind luarea în considerare a drepturilor fundamentale în cadrul analizelor de impact ale Comisiei”,

având în vedere Comunicarea Comisiei din 19 martie 2014 intitulată „Un nou cadru al UE pentru consolidarea statului de drept”,

având în vedere Colocviul anual al Comisiei privind drepturile fundamentale,

având în vedere Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare din 13 aprilie 2016,

având în vedere Rezoluția Parlamentului European din 27 februarie 2014 referitoare la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană (2012) ⁽¹⁾,

având în vedere Rezoluția Parlamentului European din 8 septembrie 2015 referitoare la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană (2013-2014) ⁽²⁾,

- (1) întrucât este necesar un mecanism pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale, care să fie obiectiv, imparțial, bazat pe date concrete și aplicat în mod egal și echitabil tuturor statelor membre, precum și instituțiilor Uniunii, și care să includă atât o dimensiune preventivă, cât și una corectivă;

⁽¹⁾ Texte adoptate, P7_TA(2014)0173.

⁽²⁾ Texte adoptate, P8_TA(2015)0286.

Marți, 25 octombrie 2016

- (2) întrucât obiectivul principal al unui astfel de mecanism trebuie să fie prevenirea încălcărilor și a nerespectării democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale, oferind, în același timp, instrumentele necesare pentru a face operațiunile în practică atât componenta preventivă, cât și cea corectivă a articolului 7 din TUE, precum și celelalte instrumente prevăzute în tratate;
- (3) întrucât trebuie evitată crearea de noi structuri și suprapunerea acestora, fiind preferabilă integrarea și încorporarea instrumentelor existente;
- (4) întrucât elaborarea definițiilor, standardelor și reperelor legate de democrație, statul de drept și drepturile fundamentale nu este o decizie unică, ci un proces permanent interactiv, bazat pe ample dezbateri și consultări publice, pe analize și modificări periodice și pe schimburi de bune practici;
- (5) întrucât numai un mecanism care se bucură de o largă susținere a cetățenilor Uniunii și le permite să își aproprieze procesul poate fi eficace;
- (6) întrucât statele membre sunt principalele responsabile pentru respectarea standardelor comune, însă, în cazul în care nu le respectă, Uniunea are datoria de a interveni pentru a-și proteja fundamentul constituțional și pentru a se asigura că valorile prevăzute la articolul 2 din TUE sunt garantate pentru toți cetățenii și rezidenții Uniunii, pe întreg teritoriul său;
- (7) întrucât este important ca toate nivelurile de guvernare să colaboreze îndeaproape, pe baza competențelor și responsabilităților lor, pentru a identifica într-un stadiu incipient posibilele amenințări sistemice la adresa statului de drept și pentru a consolida protejarea statului de drept;
- (8) întrucât există mai multe instrumente pentru a reacționa în cazul unui risc de încălcare gravă a valorilor Uniunii, însă trebuie stabilite pentru acestea criterii clare și obiective, pentru a le face suficient de puternice și de disuasive încât să împiedice încălcarea statului de drept și a drepturilor fundamentale; întrucât Uniunea nu dispune de un mecanism juridic obligatoriu prin care să monitorizeze cu regularitate respectarea valorilor și a drepturilor fundamentale de către statele membre și instituțiile Uniunii;
- (9) întrucât, în conformitate cu articolul 295 din TFUE, acest acord interinstituțional stabilește măsuri doar pentru facilitarea cooperării între Parlamentul European, Consiliul și Comisia și, în conformitate cu articolul 13 alineatul 92) din TUE, aceste instituții trebuie să acționeze în limitele competențelor care le sunt conferite prin tratate și în conformitate cu procedurile, condițiile și obiectivele prevăzute în acestea; întrucât acest acord interinstituțional nu aduce atingere prerogativelor Curții de Justiție în interpretarea autentică a dreptului Uniunii;

CONVIN URMĂTOARELE:**Articolul 1**

Valorile și principiile fundamentale ale Uniunii, și anume democrația, statul de drept și drepturile fundamentale, sunt susținute în întreaga Uniune prin Pactul Uniunii pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale (Pactul UE pentru DSF), care constă în definirea, elaborarea, monitorizarea și asigurarea respectării acestor valori și principii și care se aplică atât statelor membre, cât și instituțiilor Uniunii;

Articolul 2

Pactul UE pentru DSF constă în:

- un Raport anual privind democrația, statul de drept și drepturile fundamentale (Raportul european privind DSF), cu recomandări specifice fiecărei țări care să includă informațiile oferite de ADF, de Consiliul Europei și de alte autorități relevante în acest domeniu;
- o dezbateră interparlamentară pe baza Raportului european privind DSF;
- măsuri pentru contracararea riscurilor și încălcărilor posibile, conform tratatelor, incluzând activarea componentei preventive sau a celei corective a articolului 7 din TUE;

Marți, 25 octombrie 2016

- un ciclu de politică pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale (Ciclul de politică privind DSF) în cadrul instituțiilor Uniunii.

Articolul 3

Pactul UE pentru DSF se extinde pentru a include Cadru pentru statul de drept al Comisiei și Dialogul privind statul de drept al Consiliului într-un singur instrument al Uniunii.

Articolul 4

Raportul european privind DSF, referitor la situația democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale în statele membre, este elaborat de către Comisie, în consultare cu grupul experților independenți (grupul de experți DSF) menționat la articolul 8. Comisia transmite Raportul european privind DSF Parlamentului European, Consiliului și parlamentelor naționale. Raportul european privind DSF este pus la dispoziția publicului.

Raportul european privind DSF conține o parte generală și recomandări de țară.

În cazul în care Comisia nu adoptă în timp util Raportul european privind DSF, inclusiv recomandările de țară, comisia competentă a Parlamentului European îi poate solicita oficial Comisiei să explice motivele întârzierii și să le adopte imediat, pentru a se evita agravarea întârzierii.

Articolul 5

Raportul european privind DSF integrează și completează instrumentele existente, în special Tabloul de bord al Justiției, Organismul de monitorizare a pluralismului mass-media, raportul anticorupție și procedurile de evaluare *inter pares* întemeiate pe articolul 70 din TFUE, și înlocuiește Mecanismul de cooperare și de verificare pentru Bulgaria și România.

Articolul 6

Raportul european privind DSF se elaborează utilizând o varietate de surse, precum și instrumentele existente pentru evaluarea, raportarea și monitorizarea activităților statelor membre, printre care:

- contribuții din partea autorităților competente ale statelor membre în materie de respectare a democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale;
- ADF, în special instrumentul SEIDF;
- alte agenții specializate ale Uniunii, în special Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor (AEPD), Institutul European pentru Egalitatea de Gen (IEEG), Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound) și Eurostat;
- experți, cadre universitare, organizații ale societății civile, asociații profesionale și sectoriale, cum ar fi cele ale judecătorilor, avocaților sau jurnaliștilor;
- indicatorii și reperate existente elaborate de organizații internaționale și ONG-uri;
- Consiliul Europei, în special Comisia de la Veneția, Grupul de state împotriva corupției (GRECO) și Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei, precum și Comisia Europeană pentru Eficacitatea Justiției (CEPEJ);
- organizațiile internaționale, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)
- jurisprudența Curții de Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a altor instanțe, tribunale și organisme statutare internaționale;
- toate rezoluțiile și contribuțiile relevante ale Parlamentului European, inclusiv raportul său anual cu privire la situația drepturilor omului în Uniune;
- contribuții din partea instituțiilor Uniunii.

Mărti, 25 octombrie 2016

Toate contribuțiile din sursele menționate în prezentul articol, precum și proiectul de Raport european privind DSF elaborat de grupul de experți DSF, inclusiv recomandările de țară, sunt puse la dispoziția publicului pe site-ul internat al Comisiei.

Articolul 7

Raportul european privind DSF este prezentat într-un format armonizat, este însoțit de recomandări de țară și se axează cu precădere asupra următoarelor aspecte:

- separarea puterilor;
- natura imparțială a statului;
- reversibilitatea deciziilor politice după alegeri;
- existența unor controale și echilibrări instituționale, care garantează că imparțialitatea statului nu este pusă sub semnul întrebării;
- perenitatea statului și a instituțiilor, bazată pe imuabilitatea Constituției;
- libertatea și pluralismul media;
- libertatea de exprimare și libertatea de întrunire;
- promovarea spațiului civic și a unor mecanisme eficiente pentru dialogul civic;
- dreptul la participare democratică activă și pasivă la alegeri și democrația participativă;
- integritatea și absența corupției;
- transparența și asumarea răspunderii;
- legalitatea;
- securitatea juridică;
- prevenirea abuzului de putere și a deturnării puterii;
- egalitatea în fața legii și nediscriminarea;
- accesul la justiție: independența și imparțialitatea, echitabilitatea proceselor, justiția constituțională (dacă este cazul), independența profesiei juridice;
- aspectele cu precădere problematice pentru statul de drept: corupția, conflictele de interese, colectarea datelor cu caracter personal și supravegherea;
- titlurile I și VI din Cartă;
- CEDO și protocoalele conexe.

Articolul 8

Evaluarea situației democrației, statului de drept și a drepturilor fundamentale în statele membre și elaborarea unor proiecte de recomandări specifice pentru fiecare țară se efectuează de către un grup de experți independenți (denumit în continuare „Grupul de experți DSF”), pe baza unei evaluări cantitative și calitative a datelor și informațiilor disponibile.

Marți, 25 octombrie 2016

8.1. Grupul de experți DSF este alcătuit din următorii membri:

- un expert independent desemnat de parlamentul național al fiecărui stat membru, care este un judecător calificat al curții constituționale sau curții supreme și care nu mai este în activitate;
- alți zece experți numiți de Parlamentul European cu o majoritate de două treimi, selecționați de pe o listă de experți nominalizați de:
  - (i) federația „All European Academies” (ALLEA);
  - (ii) Rețeaua europeană a instituțiilor naționale din domeniul drepturilor omului (REINDO);
  - (iii) Consiliul Europei, inclusiv Comisia de la Veneția, GRECO și Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei;
  - (iv) CEPEJ și Consiliul Barourilor Europene (CCBE);
  - (v) ONU, OSCE și OCDE.

8.2. Grupul de experți DSF alege un președinte dintre membrii săi.

8.3. Pentru a facilita redactarea proiectului de Raport european privind DSF și a proiectelor de recomandări de țară, Comisia asigură secretariatul grupului de experți DSF, dându-i posibilitatea de a funcționa eficient, în special prin colectarea surselor de date și informații ce urmează a fi analizate și evaluate, precum și prin oferirea de sprijin administrativ în cursul elaborării.

Articolul 9

Grupul de experți DSF evaluează fiecare stat membru cu privire la aspectele enumerate la articolul 7 și identifică eventualele riscuri și încălcări. Evaluarea se efectuează în mod anonim și independent de către fiecare membru al grupului, astfel încât să fie asigurată independența grupului de experți DSF și obiectivitatea Raportului european privind DSF. Cu toate acestea, membrii grupului de experți DSF se pot consulta între ei pentru a discuta metodele și standardele convenite.

Metodele de evaluare se reanalizează anual de către grupul de experți DSF și, dacă este necesar, sunt completate, perfecționate, extinse sau modificate, dacă este cazul printr-un acord comun între Parlamentul European, Consiliu și Comisie, în urma consultării cu parlamentele naționale, experți și societatea civilă.

Articolul 10

Adoptarea Raportului european privind DSF de către Comisie inițiază dezbateri interparlamentare și dezbateri în cadrul Consiliului, în vederea prelucrării rezultatelor Raportului european privind DSF și recomandărilor de țară, în următoarele etape:

- Parlamentul European organizează o dezbatere interparlamentară pe baza Raportului european privind DSF și adoptă o rezoluție. Dezbaterea ar trebui organizată astfel încât să se stabilească criterii de referință și obiective de îndeplinit și să se prevadă mijloace pentru evaluarea schimbărilor de la un an la altul în cadrul consensului existent al Uniunii privind democrația, statul de drept și drepturile fundamentale. Procedurile relevante ar trebui accelerate pentru crearea acestor mijloace, care vor permite nu doar o monitorizare imediată și eficientă a schimbărilor anuale, ci vor asigura și respectarea angajamentelor asumate de toți actorii implicați.
- Dezbaterea interparlamentară anuală este parte a unui dialog structurat multianual între Parlamentul European, Consiliu, Comisie și parlamentele naționale, care include societatea civilă, Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale și Consiliul Europei;

Marti, 25 octombrie 2016

- Consiliul organizează anual o dezbateră, pornind de la Dialogul privind statul de drept și bazându-se pe Raportul european privind DSF, după care adoptă o serie de concluzii, invitând parlamentele naționale să prezinte un răspuns la rapoartele DSF, precum și propuneri sau reforme;
  - pe baza Raportului european privind DSF, Comisia poate decide să inițieze o acțiune pentru „nerespectarea sistemică a obligațiilor” în temeiul articolului 2 din TUE și al articolului 258 din TFUE, grupând mai multe cauze legate de nerespectarea obligațiilor;
  - pe baza Raportului european privind DSF, după consultarea Parlamentului European și a Consiliului, Comisia poate decide să prezinte o propunere de evaluare a implementării politicilor Uniunii de către statele membre în Spațiul de libertate, securitate și justiție, în temeiul articolului 70 din TFUE.
- 10.1. Pe baza Raportului European privind DSF, în cazul în care un stat membru respectă toate aspectele enumerate la articolul 7, nu mai este necesară nicio acțiune.
- 10.2. Pe baza Raportului anual privind DSF, în cazul în care un stat membru este deficitar într-unul dintre aspectele enumerate la articolul 7, Comisia inițiază imediat un dialog cu statul membru respectiv, ținând seama de recomandările de țară.
- 10.2.1. Dacă recomandările de țară referitoare la un stat membru includ, din partea grupului de experți, opinia că există un risc clar de încălcare gravă a valorilor menționate la articolul 2 din TUE și dacă există motive suficiente pentru invocarea articolului 7 alineatul (1) din TUE, Parlamentul European, Consiliul și Comisia discută imediat, fiecare în parte, problema și iau o decizie motivată, care este făcută publică.
- 10.3. Pe baza Raportului european privind DSF, dacă recomandările de țară referitoare la un stat membru includ, din partea grupului de experți, opinia că există o încălcare gravă și persistentă (rămasă neschimbată în decurs de cel puțin doi ani sau în curs de agravare) a valorilor menționate la articolul 2 din TUE și dacă există motive suficiente pentru invocarea articolului 7 alineatul (2) din TUE, Parlamentul European, Consiliul și Comisia discută imediat, fiecare în parte, problema și iau fiecare o decizie motivată, care este făcută publică.

Articolul 11

Comisia include drepturile fundamentale în evaluările de impact ale tuturor propunerilor legislative, în conformitate cu articolul 25 din Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare.

Grupul de experți DSF, creat în conformitate cu articolul 8, evaluează respectarea democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale de către Parlamentul European, Consiliu și Comisie.

Articolul 12

Se înființează un grup de lucru interinstituțional pentru evaluările de impact („grupul de lucru”), în vederea îmbunătățirii cooperării interinstituționale în privința evaluărilor de impact și a creării unei culturi a respectării drepturilor fundamentale și statului de drept. Grupul de lucru se consultă cu experți naționali încă din stadiile incipiente, pentru a putea prevedea cu mai mare acuratețe provocările legate de implementare în statele membre, precum și pentru a contribui la depășirea diferențelor de interpretare și înțelegere dintre diferitele instituții ale Uniunii în ceea ce privește impactul drepturilor fundamentale și statului de drept asupra actelor legislative ale Uniunii. Pentru a asigura respectarea și promovarea democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale, grupul de lucru se bazează pe „Orientările privind acțiunile metodologice de întreprins pentru verificarea compatibilității cu drepturile fundamentale de către grupurile de pregătire ale Consiliului”, elaborate de Consiliu, pe „Strategia pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană”, elaborată de Comisie, pe „Orientările operaționale privind luarea în considerare a drepturilor fundamentale în cadrul evaluărilor de impact ale Comisiei”, elaborate de Comisie, pe instrumentul #24 din setul de instrumente pentru o mai bună legiferare și pe articolul 38 din Regulamentul de procedură al Parlamentului European.

Marți, 25 octombrie 2016

Articolul 13

Rapoartele anuale ulterioare ale Parlamentului European, Consiliului și Comisiei cu privire la impunerea respectării și conformitatea cu statul de drept și drepturile fundamentale în instituțiile Uniunii se prezintă împreună cu Ciclul anual de politică al Raportului european privind DSF:

- Raportul anual privind aplicarea cartei;
- Raportul anual privind aplicarea dreptului Uniunii;
- Raportul anual privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾.

Articolul 14

Prezentul acord intră în vigoare la ....

Încheiat la ...

Pentru Parlamentul European
Președintele

Pentru Consiliul Uniunii
Europene
Președintele

Pentru Comisia Europeană
Președintele

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (JO L 145, 31.5.2001, p. 43).